

Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Zeneművészeti Intézet
BA szakok komplex szóbeli záróvizsgálója
2010. március 20.

1. A komplex szóbeli záróvizsgára csak a 180 kredites képzés végén az **abszolutórium megszerzése után** van lehetőség.
2. A hangszeres – énekes záró vizsgakoncert a szóbeli záróvizsgától függetlenül, az előtt és az után is megtehető a Kar által elfogadott záróvizsga időszakra vonatkozó szabályok figyelembe vételével.
3. A 2006-ban akkreditált *előadóművészet alapszak* dokumentuma rendelkezik a záróvizsgáról.
 - 3.1. A záróvizsgára bocskítás feltételei:
 - a tantervben előírt követelmények teljesítése,
 - a diplomakoncert műsorának elfogadása.
 - 3.2. A záróvizsga részei:
 - a diplomakoncert: 40 perc hangverseny, ebből kb. 20 perc kamarazene
 - komplex szóbeli vizsga, amelyben a hallgató a szakirányú repertoár áttekintő ismeretéről ad képet, összegezve zene-, stílus- és hangszer történeti, zeneelméleti ismereteit is.
 - 3.3. A záróvizsga eredménye:

A szigorlatok érdemjegyeinek átlagából (két tizedesre kerekítve), a diplomamunka (hangverseny) érdemjegyéből, és a komplex szóbeli vizsga érdemjegyéből számított számtani átlag, két tizedesre kerekítve. (A diplomamunka (hangverseny) érdemjegye a legalább 3 bíráló által adott jegyek számtani átlaga.)
4. A 2006-ban akkreditált *ének-zene alapszak* dokumentuma rendelkezik a záróvizsgáról.
 - 4.1. A záróvizsgára bocskítás feltételei:
 - a tantervben előírt követelmények teljesítése,
 - a diplomakoncert műsorának elfogadása.
 - 4.2. A záróvizsga részei:
 - a szakdolgozat megvédése
 - komplex szóbeli vizsga, amelyben a hallgató a szakirányú repertoár áttekintő ismeretéről ad képet, összegezve zene-, stílustörténeti, zeneelméleti ismereteit is.
 -
 - 4.3. A záróvizsga eredménye:

A szigorlatok érdemjegyeinek átlagából (két tizedesre kerekítve), a diplomamunka érdemjegyéből, és a komplex szóbeli vizsga érdemjegyéből számított számtani átlag, két tizedesre kerekítve. (A diplomamunka érdemjegye a legalább 3 bíráló által adott jegyek számtani átlaga.)
5. A komplex szóbeli záróvizsga tartalma az *előadóművészet* alapszakon.
 - 5.1. A diplomakoncert műsorának elemző bemutatása, formatani, összhangzattani, stílusismereti és hangszer történeti szempontok alapján.
 - 5.2. További művek elemző bemutatása az 5.1. pontban foglalt szempontok alapján. A

diplomahangverseny műveinek száma és az e pontban lévő „további művek“ száma összesen 10 művet ölel fel. Esetenként ezt meghaladó számú műveket is lehet választani a szakirány-felelősök engedélyével.

5.3. A záróvizsgára választható művek listája a Kar honlapján a Zeneművészeti Intézet *Képzési struktúra* alcímnél a Tantárgyleírásokban a **21 Főtárgy** tantárgy kötelező és ajánlott irodalom pontjában olvasható.

5.4. A művek az adott hangszer, magánének repertoárjának valamennyi korszakát elevenítsék meg egy-egy emblemikus, tipikus művön keresztül. A diplomahangverseny műsora is ennek alapján készül el.

6. A komplex szóbeli záróvizsga tartalma az *ének-zene* alapszakon.

6.1. A szakdolgozat követelményei

6.1.2. minimum 15 ezer karakter szóköz nélkül.

6.1.3. A Téma: A két kórus diplomadarab egyikének elemzése zeneleméleti(pl. harmónia, forma) zenetörténeti és interpretációs (pl. szöveg- zene kapcsolat, stílusbeli sajátosságok stb.) szempontból.

6.1.4. Konzulens választása kötelező.

6.2. Szóbeli tétel:

1. tétel

A) Keresztény és világi ének a középkorban. Egyszólamúság – többszólamúság kezdete – orgánium – Notre Dame iskola

Javasolt szakirodalom:

E. Rescigno-R. Garavaglia: A keresztény és világi ének a középkorban Zeneműkiadó 1987

Peter Gülke: Szerzetesek, polgárok, trubadúrok -Zeneműkiadó/ ZKI

B) A bécsi klasszikus akkordkészlet kibővülése/A szubdomináns szféra akkordjai/1.

Mollszubdominánsok és nápolyi akkordok

C) Egy ötszólamú Haßler-motetta a DDT-ből vagy egy hatszólamú tétel Schütz: *Geistliche Chormusik*ből **partitúrajáték és elemzés**

2. tétel

A) Ars nova és a korai polifon technikák. Pl. Machaut – Dufay – Binchois – Ockeghem – Josquin

Javasolt szakirodalom:

Peter Gülke: Szerzetesek, polgárok, trubadúrok

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig- ZKI 1977

Howard P. Brown: A reneszánsz zenéje ZKI 1980

B) A bécsi klasszikus akkordkészlet kibővülése/A szubdomináns szféra akkordjai/2. Bővített szextes akkordok

C) Egy Bartók-mű (vagy egy vegyeskar, vagy egy nagyobb egyzeneműkar: *Isten veled, rózsám*, vagy *Párnás táncdal*, stb.) **partitúrajáték és elemzés**

3. tétel

A) Világi műfajok a kora reneszánszban. Pl. olasz villanella, frottola, canzonetta, francia chanson, német lied, spanyol villanico

Javasolt szakirodalom:

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig

Howard P. Brown: A reneszánsz zenéje

Szabolcsi Bence: A zene története ZKI

B) A bécsi klasszikus akkordkészlet kibővülése/A domináns szféra akkordjai

C) Lassus: *Une puse j' ai dedans* chanson a régi összkiadásból **partitúrajáték és elemzés**

4. tétel

A) A manierizmus zenéje – Cipriano de Rore, Giaches de Wert, Carlo Gesualdo és Claudio Monteverdi madrigálművészete

Javasolt szakirodalom:

Cesare Orselli: A madrigál és a velencei iskola ZKI 1986

Glenn Watkins: Gesualdo, Gondolat Kiadó 1980

Claudio Monteverdi: Levele, elméleti írások ZKI 1998

B) A bécsi klasszikus akkordkészlet kibővülése /Enharmonikusan másnak tűnő hangzatok; A terctorony továbbépülése; Kivezető utak a tercelvűségéből

C) Egy Gesualdo-madrigál az 5. vagy a 6. kötetből vagy egy Marenzio-madrigál (2. kötet: *O voi che sospirate*, vagy 6. kötet: *Udite lagrimosi Spirti*)* **partitúrajáték és elemzés**

5. tétel

A) Motetta és misciklus az érett reneszánszban és a barokkban. Palestrina – Lassus – Schütz – Bach

Javasolt szakirodalom:

Homolya István: Palestrina, Lassus ZKI 1966

Várnai Péter: Heinrich Schütz

Hét zeneműve 79/4 Bach: Jesu meine Freude

B) Új akkord- és hangnemkapcsolatok/Dúr és moll kapcsolatának történeti áttekintése; A nápolyi hangnemkör

C) Egy öt-, vagy hatszólamú kétrészes Palestrina-motetta az összkiadás 12. kötetéből **partitúrajáték és elemzés**

6. tétel

A) A kantáta-mise műfaja a barokktól a késő klasszikáig, Bachtól-Beethovenig.

Javasolt szakirodalom:

Alfred Dürr: J. S. Bach kantátái

Charles Rosen: A klasszikus stílus ZKI 1977

* Mivel a Haßler és a Marenzio kulcsos, a Schütz és a Gesualdo nem, aki az 1. tételben Schützt választ, az a 4.-ben Marenziót játsszon, vagy fordítva (ill. az a megoldás is elképzelhető, hogy mindkettőben a C-kulcsos opciót választja).

B) Új akkord- és hangnemkapcsolatok/Tercrokon-, poláris- és közös tercú akkordfordulatok, hangnemkapcsolatok, akkordhelyettesítések

C) Bach: *Jesu meine Freude* motetta ötszólamú korálja vagy a *Trotz...* tétel **partitúrajáték és elemzés**

7. tétel

A) A romantika kórusművészete – a liedertafel korai korszaka. Schubert – Schumann

Javasolt szakirodalom:

Maróti Gyula: Kórus kultúránk és Európa, Atheneum 2000

Erdélyi Miklós: Schubert ZKI 1979

Elisabeth Norman McKay: F. Schubert – Oxford University Press

Kroó György: Schumann

B) A tonalitás egészét érintő változások /„Kihülés”: Neomodalitás, ultramodalitás

C) Egy Schubert-férfikar (*Ruhe, Gesang der Geister über den Wassern, Sehnsucht*) **partitúrajáték és elemzés**

8. tétel

A) Barokk elemek a romantika kóruszenéjében. Mendelssohn – Brahms

Javasolt szakirodalom:

Molnár Antal: Brahms – Palatinus Kiadó, 1997

Jemnitz Sándor: F. Mendelssohn

B) A tonalitás egészét érintő változások /„Kihülés”: A népzenei eredetű modalitás, polimodalitás, polimodális kromatika; A pentatónia

C) Egy zsoltár, vagy motetta, vagy variációsorozat egy tétele az A) tétel szerzőitől (pld.: Brahms: *O Heiland reiss...*) **partitúrajáték és elemzés**

9. tétel

A) Posztromantikus szerzők – pl. Bruckner, Wolf, Reger

Javasolt szakirodalom:

Dokumente und Studien 4. Anton Bruckner Biography

Carus Verlag CD sorozat ismertetői

B) A tonalitás egészét érintő változások /„Kihülés”: A zárt kvintláncú diatóniától eltérő hangrendszerek

C) Egy Bruckner-vegyekar (*Christus factus est, Tota pulchra, Vexilla regis, Virga Jesse*) vagy Wolf: *Sechs geistliche Lieder* sorozat egy tétele **partitúrajáték és elemzés**

10. tétel

A) A XX. század első felének kórusművészete. Pl. Poulenc – Debussy – Hindemith – Britten, stb.

Javasolt szakirodalom:

Wilfried Mellers: Francis Poulenc – Oxford University Press

Fábián László: Debussy életkora és művészete

Lemezismertető

B) A tonalitás egészét érintő változások /„Túlforrósodás”: Későromantika – a tonalitás bomlása: megkövült átmenő- és váltóhangok; a moduláció új módjai és irányai, egyre távolabbi modulációk; lényegi enharmónia; bizonytalan tonalitás, gyorsan váltakozó tonalitás, lebegő tonalitás, a bi- és politonalitás, valamint az atonalitás előképei

C) Egy Poulenc-vegyeskar (motetta, chanson) **partitúrajáték és elemzés**

11. tétel

A) Bartók és Kodály kórusművészete

Javasolt szakirodalom:

Szabó Miklós: Bartók Béla kórusművei ZKI 1985

Mohainé Katanics Mária: Válogatás Kodály kórusműveiből, Tankönyvkiadó

Kodály-mérleg, 1982, Gondolat Kiadó (Tóth Aladár: Kórusban összecsendülő hangok)

Kodály-kalauz ZKI

B) A tonalitás egészét érintő változások /Újfajta kapaszkodók a széteső tonalitás körülményei között /1. distancia-elv → tengelyrendszer, tengelytonalitás, modellskálák (Bartók, Messiaen), α -akkordok

C) Egy Kodály-vegyeskar (*Este*, esetleg *Székely keserves*, vagy *Siratóének*) **partitúrajáték és elemzés**

12. tétel

A) Kodály utáni nemzedékek

Javasolt szakirodalom:

Magyar zeneszerzők sorozat – Mágus Kiadó:

Ittzész Mihály: Bárdos Lajos

Gombos László: Farkas Ferenc

Pintér Csilla Mária: Szőnyi Erzsébet

Gerencsér Rita: Kocsár Miklós

Lemezismertető

B) A tonalitás egészét érintő változások /Újfajta kapaszkodók a széteső tonalitás körülményei között /2. A 12 egymásra vonatkoztatott hanggal történő komponálás (dodekafónia); szerializmus

C) Egy Kocsár-vegyeskar az Erdélyi Zs.-gyűjtésekre készült sorozatból, vagy egy Orbán-vegyeskar (*Mint mellékdal*, vagy *D-dúr Ave Maria*) **partitúrajáték és elemzés**